

Mūsų Lietuva

Jurnal Lietuvos «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR PROPRIETARIO RESPONSABLE
Dr. José Ferreira Carrato
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
LAIKRAŠTIS
A D R E S A S :
AV. ZELINA, 706 — C. POSTAL 371
SÃO PAULO
ATSKIRO NUMERIO KAINA
CR. \$ 2,00

NR: 323 (36)

SÃO PAULO — BRASIL — 1955 M. RUGSĖJIS MĖN. — SETEMBRO 10 D.

VIII METAI

Mes grįšim tik laisvon Lietuvon.

Užsieniuose gyvenantieji lietuviai, išvykusieji iš savo tėvynės laisva valia, ar kaip karo tremtiniai, bolševikiškiems maskoliams yra druska akyje, nes jie laisvam pasauliui nuolat primena apie vergiją, kurioje gyvena esantieji anapus geležinės uždangos.

Jei čekistų kruvina ranka galėtų, visus laisvame pasaulyje lietuvius tuojau surinktų ir nusiųstų Vorkuton, Altajun ar į kitas vergų stovyklas. Negalėdami to padaryti griebiasi labai naivios propagandos kviesdami, kad įvairių tautų lietuviai išėiviai ir karo tremtiniai savo laisva valia grįžtų vergijon. Šiai propagandai Maskva išmeta didžiausias pinigų sumas.

Reik apmokėti įvairius dirbančius agitatorius, leisti propagandinę spaudą. Propagandinė spauda yra leidžiama įvairiomis kalbomis, jų tarpe ir lietuvių kalba. Šiomis dienomis gavome «Už Grįžimą į Tėvynę».

Ką gi jame rašo?

Pirmame puslapyje viršuje užrašyta: «tegyvuoją mūsų laisva tėvynė.» Mes klausiaime kokia tėvynė: komunistinė Rusija ar Lietuva. Jeigu čia kalbama apie Lietuvą, kodėl gi nepridėti dar vieno žodžio «Lietuva». Maskvos agentai nedrįsta padaryti, nes visas pasaulis žino kokia laisvė yra Lietuvoj. Redaktoriai čia turi mintyje «plačiąją tėvynę» kurios sostinė yra ne Vilnius, bet Maskva. Į šią «Tėvynę» laisvą lietuvių kviečia grįžti. Ir kas kviečia grįžti: Michailova? Dubinkovas? Murstovas, Rodinkovas, Taraimovičius, Muzafarovas, na del pavairinimo įdėtas dar Dauguvietienės vardas. Visi čia paminėti ir dar nepaminėti ruskeliai kviečia grįžti.

Bet mes, gyvenantieji laisvėje norėtume visų pirma žinoti, ar tie arti milijono išvežtų vergų darbams Sibiran Altajun Kazakstanan, Užbaikalen ir kitur, jau grįžo tėvynėn? Jūs sugražinti nerūškia jokios propagandos. Tik pasakykit jiems, kad jie gali laisvai grįžti į savo gimtąjį kraštą, jie pėsti keliaus tūkstančius kilometrų. Kai jie bus paleisti iš vergų stovyklų, kai bus grįžę į savo namus ir laisvai galės ten gyventi, tada turėsite moralinės teisės kreiptis į laisvę je gyvenančius lietuvius.

Mes neatsisakome grįžti tėvynėn. Grįžti laisvon tėvynėn Lietuvon, bet ne Rusijon. Vieni grįšime ten apsigyventi, kiti aplankyti savo tėvų bei artimųjų, ar bent pasimeistį prie jų kapų. Mes norim grįžti tėvynėn, laisvon Lietuvon, bet ne raudonojo maskoliaus okupuoton. Kai pasitrauks iš Lietuvos jos okupantai ir Lietuvos trispalvė vėliava iškelta Lietuvos padangėje, tada mes ir niekieno neprašomi grįšime. O dabar mes ruošiamės negrįžti.

mui, bet visas savo jėgas ir išteklius skirfame, kiek aplinkybės leidžia, Lietuvos išlaisvinimui iš komunistinės Rusijos vergijos. Maskoliška propaganda mums jokio įspūdzio nedaro. Veltui siuntinėjate savo propagandos lapelius.

Dar viena charakteringa smulkmena iš minėto komunistinio laikraščio.

Yra patalpinta choro nuotrauka tautiniais drabužiais. Taip pat tautinių šokių šokių grupė. Bet už šito lietuviško jaunimo nuotraukų, ant sienos pakabinti Lenino ir Stalino portretai. Argi jie yra mielesni negu Vytautas, Kestutis, Gediminas, Kudirka. Ba sanavičius? Atrodo, kad tai smulkmena, bet parodo, kokią «laisvą tėvynę» lietuvius vilioja.

Jeigu jau «laisva tėvynė», kodėl iš ten niekas į laisvą vakarų pasaulį neatvyksta? Kodėl tiek maža laiškų, ir tie patys taip tušti iš «laisvos tėvynės». Atsakysite.

Graikijos-Turkijos santykiai

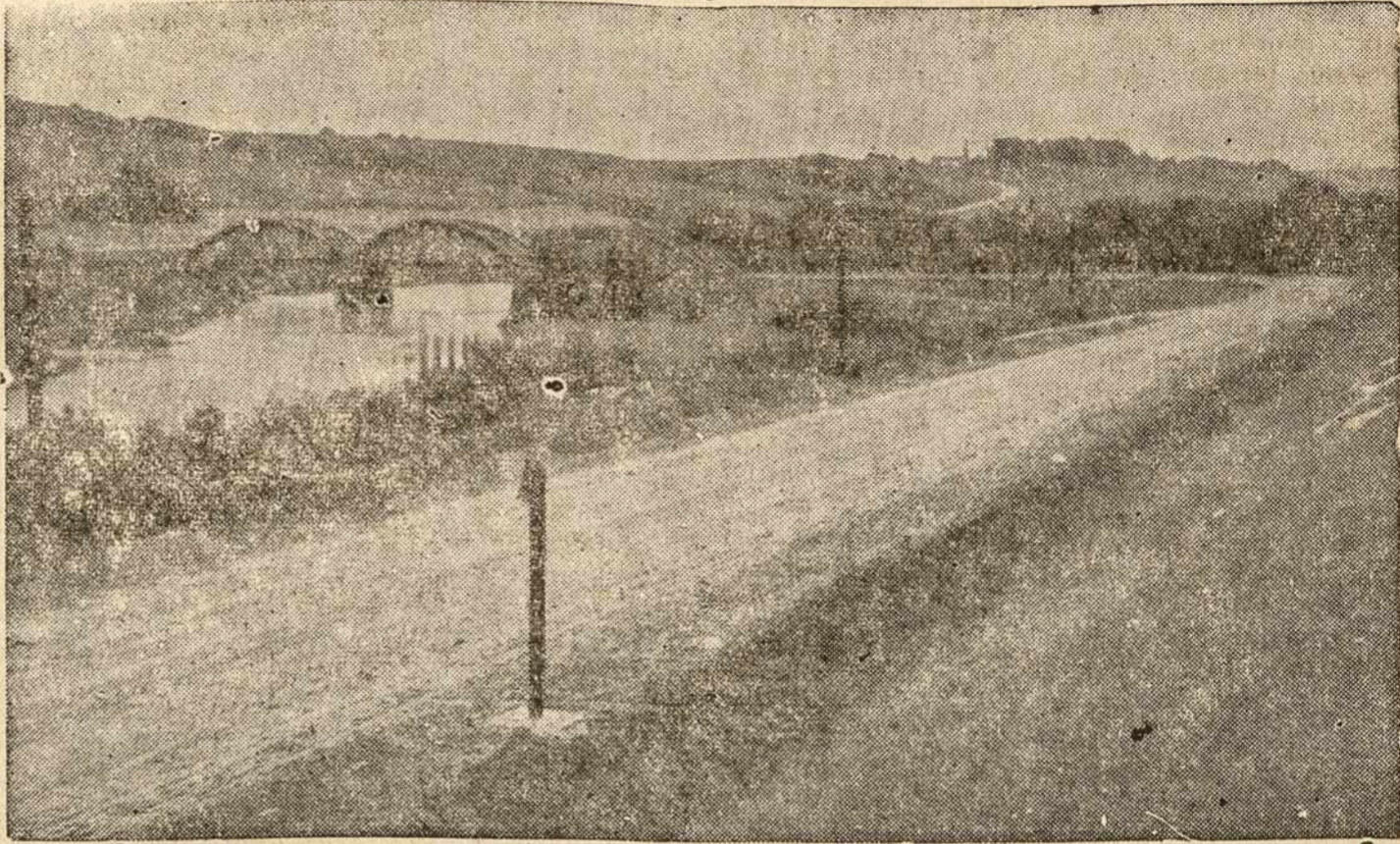
Paskutiniu metu graikai ir turkai vedė derybas dėl Kipro salos esančios Viduržemio jūroje. Salą valdo graikai. Gyventojų dauguma yra graikiškos kilmės. Yra nemaža ir turkų, apie šimtą tūkstančių. Be to turkai šią salą yra valdę apie 400 metų.

Tai gi sala yra suinteresuota Graikija, Turkija ir Anglija, nes Kipro sala, su anglų bazėmis buvo Suezio kanalo sargas.

Dabar salos vertė anglams yra menkesnė, nes neteko Suezio. Bet ji svarbi šiandien Šiaurės Atlanto Sąjungai. Čia yra jos bazės. Del salos derybos ejo Londone, bet nu trūko nes nepavyko susitarti. Politiniai stebėtojai mano, kad neužilgo tos derybos vėliava atnaujintos. Anglija tarpininkaudami nori, kad nepaštrėtų Turkijos — Graikijos santykiai, nes nukentėtų Šiaurės Atlanto Sąjunga prie Viduržemio jūros ir Balkanuose.

Turkijos demonstracijos prie graikus

Turkai yra nemaži fanatikai ir neturi geros akies graikams. Rugsėjo m. 6 d. Turkijoje buvo didelės demonstracijos, kurios vėliau išsivystė į plėšimus prieš graikus. Turkai sužinoję, kad Salonikoj, name kur gimė Kemal Ataturk, sprogo granata, paagituoti komunistų bei kitų avantiuristų, Stambule, Ankaroj, Smirne suruošė milžiniškas demonstracijas prieš graikus, kurios vėliau išsivystė į plėšimus. Graikų ir kitų svetimšalių krautuvės buvo išplėš-

Mes grįšim tik laisvon Lietuvon.

tos. Demonstrantai išveržė į graikų karininkų, kurie yra paskirti Šiaurės Atlanto Sąjungos štabo, namus. Apilė še keleta krikščionių bažnyčių, vienoj graikų bažnyčioj susprogdino bombą. Įsisiūba vusia minia policijai buvo lengva numalšinti. Demonstracijų metu buvo apie 600 sužeistų.

Turkijos valdžia paskelbė krašte karą stovį. Oficialiame savo pranešime vyriausybė tvirtina, kad riaušių organizatoriais buvo komunistai ir kiti patamsių gaisvalai.

Tiek Graikijos, tiek Turkijos vyriausybės pareiškė, kad darys visa, kad išsaugoti tarpusavio draugiškus santykius.

Komunistai pas Popiezių

Praėjusią savaitę Romoje vyko istorijos mokslų kongresas. Jame dalyvavo istorikų iš Rusijos bei kitų okupuotų kraštų. Paprastai tokiais atvejais kongreso dalyviai aplanko Popiežių. Audiencijoje pas Popiežių kartu su kitais laisvojo pasaulio istorikais nuvyko ir iš Sovietų Rusijos bei satelitinį valstybių istorikai. Popiežius šia proga pranešė, kad istorijos mokslams bus atviri Vatikano archyvai.

Neisileido Rusijon

Robert Poage, Amerikos demokratų partijos seimo atstovas paprašė vizos aplankyti Rusiją. Rusijos pasiuntinybė atsakė, kad viza nebus suteikta, nes vienoj savo kalbų pa brėžė, kad Amerika laukia daugiau negu žodžių, kad galėtų tikėti Rusijos taikintiems norams.

— Prancūzijos vyriausybė pakvietė Jugoslavijos diktatorių Tito šiais metais aplankyti Prancūziją.

Argentinoje Rinkimu istaty mo pakeitimas.

Kad peronistai ilgiaus galė na ra ir pasų skyriaus viršin-

Jau senai laukiamas

L. K. BENDRUOMENĖS CHORO

KONCERTAS - VAKARAS

bus rugsėjo mėn. 24 d. Vila Zelinoj, gimnazijos salėje. Programa bus įdomi ir įvairi, nes chorvedys kompozitorius J. Strolia pamokė naujų dainų. Pakvietimus ir staliukus galima įsigyti pas visus choristus, Vila Zelinoj Vito bare, klebonijoje. Gros puikus orkestras, bus skanus bufetas.

Iki pasimatymo 24 d. rugsėjo koncerte - vakare.

ty vyriausybėje išsilaiyti nu tarė pakeisti rinkimų įstatymą taip kaip jiems patogiau, kad parlamente gautų turėti daugumą. Naujas rinkimų įstatymas skamba sitaip: partija surinkusi daugiau balsų už kitas praveda du trečdaliu parlamento atstovų. Kitas trečdalis lieka pasidalinti opozicinėms partijoms. Peronistai daugiau balsų negu kuri opozicine partija visuomet surinks naudodamasi policinėmis priemonėmis, radio, spauda, kaip tuo tarpu opozicijos lūpos yra užčiauptos. Šitoki rinkimai tai pasityčio jimas iš demokratijos.

Konrad Adenauer Maskvoje

Rugsėjo mėn. 8 d. Vakarų Vokietijos ministeris pirmininkas Konrad Adenauer išskrido Maskvon. Pora dienų anksčiau išvyko Adenauerio artimieji patarėjai bei kiti reikalingi ekspertai, tarnautojai, viso 130 žmonių. Maskvos a erodrome pasitiko Adenauerį pats Molotovas ir kiti aukšti Rusijos valdininkai. Vokiečių delegaciją apsistojo Hotel Sovietskaja.

Kokių nors staigmenų iš Maskvos neiaukiama.

— Vakarų Vokietijos politinė policija suėmė aukštų užsienio reikalų ministerijos valdininkų už palaikymą ryšių su komunistų agentais sovietų zonoje. Tarp areštuotų y

kas Numatoma dar daugiau areštų.

— New Yorko ooste darbininkai paskelbė generalinį streiką. Nukentėia prekybiniai ir keleiviniai laivai, nes nėra kam ištraukti ir įkrauti prekių.

Peronistai organizuoja savo milicija

Saundieniniai Argentinos peronistai yra lygūs buvusiems Hitlerio smogikams, arba dar esantiems Kremliaus čekistams. Generalinis Darbo Konfederacijos sekretorius Hugo Di Pietro, pareiškė, kad bus suorganizuota konfederacijos milicija, kuri gins darbininkų pasiektus laimėjimus. Taip pat ši milicija gins konstituciją ir legaliai pastatytą valdžią, teisingiau sakant Peroną. Beabejo visa tai daroma, kad Peronas nebūtų nuverstas iš diktatoriaus sosto,

— Šiais metais Didž. Britanijos lietuvių skautų organizuojamai stovyklai LIT suteikė 26 subsidijas, kuri įgalino keliolikai neturtingųjų šeimų vaikų joje dalyvauti ir, kaip savo padėkos rašte Skautų Rąjono Vadas rašo, «pagyventi lietuviškoje aplinkoje ir sustiprėti dvasioje». Taip pat LIT parėmė kunigų Avižos ir Bungalos rengiamą vienintelę šiais metais vasaros stovyklą Vokietijoje DM 500 subsidija.

Kovoje Dėl Laisvės šešios savaitės

ZENONAS IVINSKIS

Praėjo jau 14 metų nuo to reikšmingo fakto, kai Levas Prapuolenis per Kauno radijo foną 1941 birželio 23 rytą pušiau dešimtos paskelbė lietuvių tautai seniai lauktą naujieną:

„Raudonieji budeliai, žiuriai kankinę mūsų kraštą... Šiuo metu siaubo apimti net varkingai bėga... Artėja visų Lietuvos žemių išvadavimo valanda... Broliai lietuviiai! Imkitės ginklo... Tegyvuoja laisva nepriklausoma Lietuva!“

Tame pat atsišaukime, kuris per visą birželio 23 buvo kartojamas, buvo paskelbta ir Lietuvos Laikinios Vyriausybės (toliau: LLV) sudėtis.

vyriausybę paskelbti, perimti valdžios įstaigas į vyriausybės rankas, kad atėję vokiečiai jau rastų ne sovietinius okupantus, bet nepriklausomos Lietuvos organus, buvo vienas iš pagrindinių sukilimo tikslų. Dėl to rengiant sukilimo planus, buvo kuo slapčiausiai planuojama ir vyriausybės sudėtis. Balandžio pradžioje viename iš pasitarimų teko dalyvauti ir man. Jame jau buvo minimos pavardės asmenu, kurie turėjo po sukilimo perimti kuo skubčiausiai ministerijas. Per gegužės mėn. ministerijų sudėtis buvo galutinai paruošta. Kaikurie iš numatytų į ministrus negyveno Kaune arba dėl birželio deportacijų nebe teko ryšio. Tad kaikurie apie savo dalyvavimą vyriausybėje tesužinojo tik iš radijo.

Dar ir po 14 metų negalima visapusiškai – istoriškai kalbėti apie aną vyriausybę. Iš dalies dėl to kad daug susilėptų originalių ir svarbių dokumentų šiuo metu yra neprieinami o jų teko prisirinkti kelis luobus, teko taip pat kasdien užrašinėti apie įvairius kontaktus, santykius su vokiečiais, svarbesnius epizodus iš kabineto veiklos. Nuo atviro pavaizdavimo verčia susilaikyti ir tas faktas kad kaikurių svarbiu asmenų veiklos ne tik negalima dar liesti, bet būtų neprotin-ga minėti ir jų pavardes. To

ji žiauri realybė betgi nekliaudo perduoti dalį tų atsiminimų, kurie atskleidžia vyriausybės veiklą, jos santykius su visuomene ir su nauju okupantu.

DAR TIK Į LAISVE

Kai pirmadienį birželio 23 per radiją buvo paskelbta vyriausybė, jos nariai dar negalėjo susirinkti. Sovietų kariuomenės daliniai, kad ir pakrikę, dar švaistėsi po miestą. Visur poškėjo šuviai, o masė bėgo Ukmergės plentą.

Pirmas pranešimas per radiją užtiko J. Ambrazevičių ir mane berengiat rankraščius naujam laikraščiui. Čia buvo duotas simbolinis vardas – «Į Laisvę». Buvo jaučiama, kad laisvė dar neatėjo. Dar tik pakeliui į ją. Tad tik tuo vardu buvo paleistas laikraštis. Tuo vardu jis ėjo visus 1941 metus. Bet mažėjo laisvės viltys, ir Kaune imta leisti kolaborantinės dvasios dienraštis «Ateitis» vietoj «Į Laisvę». Tad nuo 1943 m. pradžios «Į Laisvę» buvo jau Lietuvos Fronto atgaivintas pagrindyje. Paskutinis mane pasiekęs «Į Laisvę» nr. yra 1944 6 20 (Nr 34). Tremtyje jis buvo atnaujintas 1948 m., pakeičiant rotatorinį biuletėnį «Mažąjį Židinį».

VYRIAUSYBĖ "LOPOS"

Tik birželio 14 rytą telefonais susisiekius ir sutarus vieta, pasieniais, pasisaugodami nuo atsitiktinai skraidančių kulkų, rinkosi LLV vyriausybės nariai pirmojo po žūžio. Jis įvyko Donelaičio gatvėje, bėv. Leono XIII fondo namuose, kur anksčiau buvo «XX amžiaus», paskui «Tarybų Lietuvos» redakcija. Posėdžiavo vos keli vyriausybės nariai. Pats ministeris pirmininkas, užs. reikalų ministris ir krašto apsaugos ministris nebuvo galėję atvykti iš Berlyno. Buvo žinia, kad du kiti jau niekad neatvyks. Kiti dar buvo toje Lietuvos dalyje, kuri tebebuvo bolševikų rankose. Bet laukti nebebu

vo galima. Reikėjo pastatyti vokiečius prieš įvykusį faktą, kad jie ateitų ne į sovietinę, o į laisvą Lietuvą, kurios įstaigos yra jau Lietuvos vyriausybės rankose.

Apie min. pirmininką nebuvo jokios tikslesnės informacijos. Tik viltis, kad jis atvyks. Jo pareigų iš čia susirinkusių niekas nenorėjo priimti. Padėtį tada gelbėjo J. Ambrazevičius, švietimo ministris, pasižadėdamas eiti pirmininko pareigas, iki jis atvyks. Buvo manoma, kad tai trijų keturių dienu klausimas. Realybė pasirodė skaudesnė. Vokiečiai jo neišleido. Kai tai paaiškėjo, švietimo ministris norėjo nusikratyti prisiimtomis ministerio pirmininko pareigomis porą kartu, kitiems jas pirsėdamas. Bet niekas nesutiko.

Tą pat dieną reikiant ministras perimti, reikėjo kooperuoti naujų ministerių, kurie nebuvo paskelbti per radiją. Atsimenu, tiesiai iš kalėjimo ištrūkęs atėjo į LLV vyriausybės patalnas p. J. Narakas. Einas min. pirm. pareigas tuo pirmu susitikimu pristojęs prie Narako, kad skirtu perimti vidaus reikalų ministeriją. Pulkininkas pradėjo aiškintis kad

J. Augustaitytė-Vaičiūnienė

Graži Tu, Marija!

Graži Tu, Marija, danguje ir žemėj, Sušvitusi saule tarp dviejų naktų... Danguj Karalienė, o žemėj mergaitė, Kad mus prakeikimai seni neplaktų...

Graži Tu, Marija! Lyg tarp disonansų Pravirkęs džiaugsmingai akordas švelnus, Taip šypsos pasauliui ant kelių tavųjų Ištiesęs rankytes mažutis Sūnus

Augindama Sūnų, žmonėms Atpirkėja, Pasauliui Valdovą, graži Tu visa: Tavy susipyne ir viltys, ir aušros, Ir tekančių saulių, ir žvaigždžių šviesa.

Graži Tu po kryžium gyvenimo žygį, Kaip svyranti saulė, užbaigus tyliai, Tau giedančia žemę gaivina ir šildo Gyvenimo Tavo tyri spinduliai...

Graži Tu, Marija! Ir amžių Kūrėjas Sukurt negalėjo Tavęs gražesnės! Mes, grožį pamilę ir žemėj paskendę, Nematom už Tave žvaigždės šviesesnės.

Indijos ūkininkas rodo Amerikos labdarybės draugijos Care atstovei Raymond Clapper, plūgą, kurį yra gavęs iš minėtos draugijos. Labdarininko draugija Care per paskutinius 9 metus yra išsiuntusi 15 milijonų pakučių maisto 165 milijonų dolerių vertės į visą pasaulį. Pusė tų siuntinių teko vakarų Europai.

permaža turįs administracinio patyrimo, bet jis matęs gatvėje jau laisvą pulk. J. Šlepetį, kuriam administracija savas reikalas. «Susiraskite pulk. Šleptį ir susitarkite, katras perimsite darbą», ragino pirmininkaujantis. Po poros valandų prisistatė abudu išdžiovintais veidais, nukirptais plaukais. Juodu jau susitarę: pulk. Šlepetys bus ministras, antras pulkininkas pavaduotojas.

Tą pat dieną tiesiai iš kalėjimo į LLV vyriausybės patalpas atsvyravo su neišnykęs tanciu iš veido šypseniu ir dr. Pranas Dieleininkaitis. Iš čia buvo duotas įsakymas paskelbti per radiją jo ir eilės kitų išsilaisvintųjų kalinių pavardes, kad jų giminės, kurie dar neturėjo progos susisiekti su laisvaisiais, patirtų gera naujieną. Dieleininkaitis turėjo perimti darbo ministeriją, iki gales atvykti dr. J. Pajaujis, kuris per radiją buvo paskelbtas tos ministerijos vadovu. Vietoje netvykusio finansų J. Matulionio – įpra

(Tąsa 3 pusl.)

KELIONĖS ISPUDŽIAI

RAŠO AL. BOGUSLAUSKAS

(Tąsa)

KELIONĖ Į TOKYO.

Iš Vancouverio iki Tokyo yra tiksliai 7.400 km. Normaliai kelionė trunka apie 20 val. įskaitant nusileidimą Cold Bay saloje, kame lėktuvas pasiima daugiau kūro tokiai ilgai kelionei. Atvykęs į aeroportą susitikau vieną lietuvių iš São Paulo, kuris ką tik tai buvo išlindęs iš lėktuvo su savo žmona ir atvykęs į Kanadą kaip imigrantas. Jam gana sunkiai sekėsi išsiaiškinti su mūsų tarnautojais ir, bent man taip atrodė, žmogelis buvo šiek tiek nusiminęs. Mane pamatęs jisai labai apsidžiaugė, o taipogi ir man buvo labai malonu susitikti savo tautietį taip toli nuo Brazilijos ir jam padėti. Mes greit viską susitvarkėm ir išsiaiškinom ir jis išvyko į geležinkelių stotį. Iš ten jis važiuos traukiniu iki Edmonton

pas savo brolių, ir vėl pradės iš naujo įsikūrimo malonumus naujoje žemėje. Jo pavardė - Linkaitis Evaldas.

Į lėktuvą įsėdau be 10 min. šeštą valandą trečiadienio vakare. Keleivių nebuvo per daug. Pirmoje klasėje mes buvom tik 5 keleiviai. Kiekvienas turėjome mažiausiai po dvi sėdynes. Tokiam ilgam skridimui vien tik lėktuvo tarnautojų buvo 10: keturios patarnautojos ir šeši lakūnai. Turistinė klasė buvo apie 35 keleiviai. Lygiai šeštą valandą pa iom iš Vancouverio aeroporto. Maždaug už valandos laiko gavome vakarie nę. Po to kai kurie jau taisėsi miegoti, bet aš nei norėjau apie tai pagalvoti. Užpakaly manęs sėdėjo labai simpatiškas vyras, su kuriuo susipažinau vakarieniškos metu. Aš pradėjau jį klausinėti apie gyvenimo sąlygas Japonijoje, apie papročius ir kitus mairupimus dalykus. Jisai man

išaiškino viską su didžiausiu malonumu, nes jau tenai gyvena virš 15 metų. Papasakojo kad jisai 1926 metais išvažiavo iš Vokietijos į Ameriką, o paskum kaip reporteris išvyko į Tolimuosius Rytus. Jis jau bent keletą kartų apkeliaęs visą pasaulį ir ištikrųjų man davė labai gerų patarimų kaip elgtis Japonijoje. Maždaug po 7 val. skridimo turėjome leistis Cold Bay saloje. Bet oras kas kart darėsi vis blogesnis ir mudu su tuo žurnalistu nusprendėm, jog tokiomis oro sąlygomis lėktuvas jokiū būdu negalės nueileisti. Ir iš tikrųjų: po kelių minučių lėktuvo kapitonas pranešė jog mes skrisime iki Alaskos ir nusileisime Anchorage aeroporte. Reiškia, grįšime atgal maždaug apie 900 km. Skridome dar lygiai dvi valandas ir nusileidome visiškai laimingai ir be jokių nuotykių. Jau buvo 2 ir puse valandos nakties, bet saulė buvo tik prieš keletą minučių nusileidusi. Mums visiems ši naktis turėjo būti labai trumpa, nes jau pusiau keturių vėl prašvito iš naujo. Nors ir

nakties metu, bet Anchorage aerodrome mes išlipome be švarkų. Naktis buvo gerokai šilta. Maždaug yra panašūs oras ir São Pauly nakties metu. Pats aerodromas ir jo pastatai labai gražūs. Žurnalistas kartu su manim nuėjome į barą. Aš gėriau alų o jis visky. Praplepėjom maždaug pusantros valandos. Būtume gal ir ilgiau sėdėję, bet atėjo mūsų šaukti. Matyti atmosferinės sąlygos vėl pasitaisė ir galėjome vėl tęsti mūsų kelionę. Iki Tokyo dar turėjome daug valandų skridimo. Oras buvo labai ramus ir dauguma keleivių jau miegojo. Mes buvom turbūt vieninteliai keleiviai kurie nemiegojo iki pat Tokyo. Išsinekėjom labai gerai, nes iš Alaskos iki Tokyo skridome lygiai 13 ir puse valandų. Visą laiką skridome prieš vėją. Visuomet iš Japonijos pučia nepaprastai stiprūs vėjai, kurie trukdo lėktuvams greičiau skristi. Aš tuoj pat prisiminiau šio karo metu įvykusią Amerikos karo lakūno tragediją: jie skrido bombarduoti Tokyo, ir jau visai netoli nuo Japonijos pri-

trūko kūro ir visi sukrito į jūrą. Tik po to buvo ištirti vėjai virš Pacifico ir visiems paaiškėjo kodėl jiems neužteko kūro... Iš Vancouverio į Tokyo reikia skristi virš 20 valandų, bet iš Tokyo grįžti į Vancouverį pilnai užtenka tik 16 valandų.

Mano bendrakeleivis žurnalistas, po keliolikos valandų pasikalbėjimo pasidarė visiškai familiariškas. Pradėjo pasakoti apie savo darbą, draugus ir pažįstamus, ir apie savo šeimą. Pasirodė, jog jis yra vyriausias atstovas visam Orientui «Newsweek» ir «Vision» žurnalams ir taip pat pagrindinis reporteris. Jo žmona dirba «C. I. C.» įstaigoje pas amerikonus. Vaikų neturi. Jis dabar grįžo iš tarnybinės kelionės po Meksiką ir kitas Centrinės Amerikos valstybes. Tokyo aerodrome jį pasitiko visas būrys reporterių. Fotografavo jį bent kelis kartus. Aš irgi turėjau tos laimės būti nuofotografuotas. Kitą dieną beveik visi Tokyo laikraščiai atspausdino jo ir manų nuotraukas. Tokyo aerodromas ne paprastai didelis ir jo pasta-

Žvilgsniai i Lietuviska darba.

ANTANAS DUTKUS

Gyvename reikšmingus laikus. Pasauliniai reikalai taip klostosi, taip yra tvarkomi, kaip to reikalauja «didžiųjų» interesai, visiškai neatsižvelgiant į «mažųjų» tautų individualinius reikalus bei valią. Sakoma, kad taip elgiamasi bendrųjų pasaulio reikalų naudai. Ar toks tvirtinimas mažųjų tautų atžvilgiu yra

(Tąsa iš 2 pusl.)

švitas tas pareigas eiti St. Lušys, kuris čia buvo prisistatęs ir kuris paskiau buvo toje ministerijoje viceministeriu. Panašiai buvo pakviestas į teisingumo ministerius M. Mackevičius. Tą pat dieną buvo sudarytas štabas, kuris toliau vadovavų kariniams veiksams valant ar kovojant su bolševikais – gen. St. Pundzevičius, gen. M. Rėklaitis, pulk. dr. J. Vėbra, paskirtas Kauno komendantu pulk. J. Bobelis. Jau vėliau ir formaliai buvo pakviestas į sveikatos ministerius dr. Venčius, susisiekimo A. Novickis ir viceministeriai: K. Germanas – susisiekimo, J. Rainys – švietimo, J. Venclova – žemės ūkio, Pr. Padalskis – prekybos, J. Mikaila – pramonės, V. Švėdasas – komunalinio ūkio, pulk. Grudziński – maisto tiekimo valdytojas J. Senkus – informacijos direktorius, taip pat Kauno burmistras paskirtas K. Palčiauskas.

Ministerių skaičius buvo išplėstas tiek, kiek tų ministerijų reikėjo perimti. Taip buvo papildytas ir palūpytas LV kompleksas.

Birželio 26 vyriausybė iš Leono XIII namų persikėlė į buv. Taupoznyų kasų rūmus priešais teatrą, kur buvo «LTSR» komisarijų tarybos rezidencija. Ministerio pirminko pareigas einančiam J. Ambrazevičiui teko M. Gedvilos kabinetas, iš kurio bėgdamas komisarijų tarybos pirminkas nebuvo spėjęs pasiimti nė partijos bilieto Šalimais pirminkaujančio buvo kanceliarijos viršininko (dr. V. Viliamo) kambarys. Kitame pirminkaujančio šone buvo posėdžių salė, kur ministerių kabinetas posėdžiavo kasdien ne tik popiečiaus, bet dažnai ir priešpirtinomis valandomis.

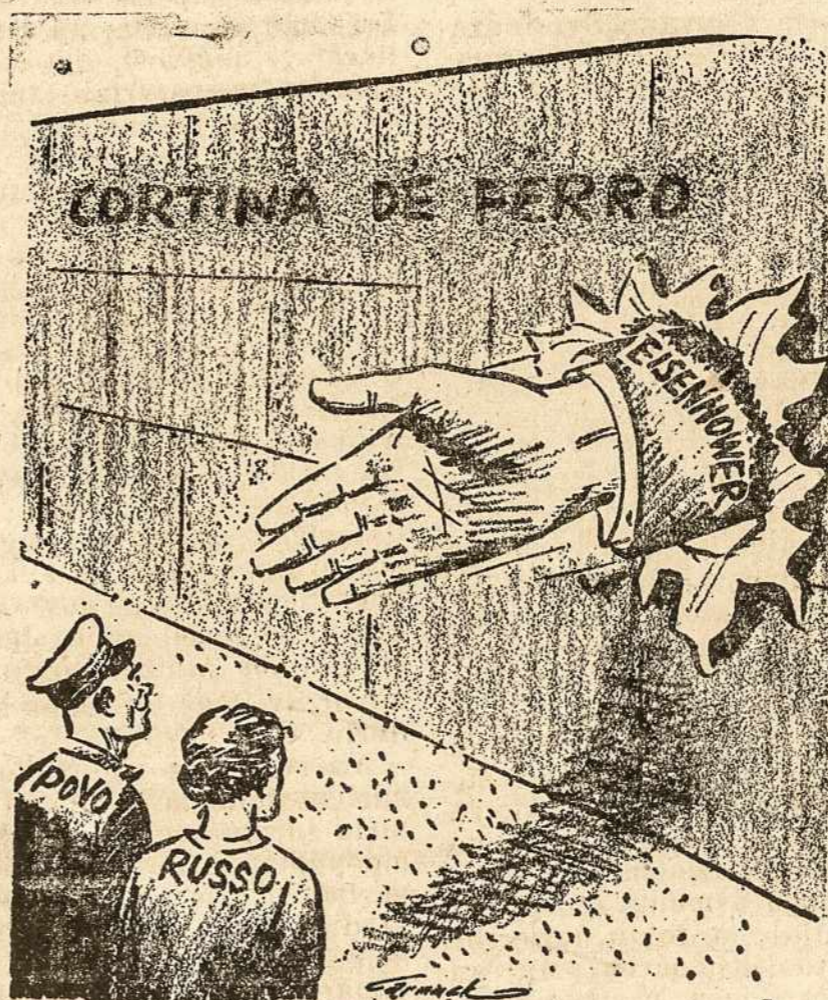
(B. D.)

teisingas ir priimtinas, – reikia pagalvoti. Lietuviai, kaip tauta, taip pat tame sukūrio rate dalyvauja. Iš viešojo gyvenimo, kaip savarankiškai valstybei, Lietuvai teko pasitraukti. Tautinis lietuvių viešas liedinas su kitomis tautomis, kaip to «reikalauja» pasaulinis persitvarkymas.

Gal tai yra būtina. Gal, iš tikrųjų, tautų ir valstybių junginiai yra neišvengiami pasaulio valdimo dalybių procese. Gal būt. Tačiau, kaip ten bebūtų, mes esame tauta – maža tauta – ir savas tautines savybes, tą prigimtą dvasinę nuosavybę turime saugoti ir ginti visomis mūsų galimomis pajėgomis ir priemonėmis, kaip yra saugojama ir ginama kiekviena mūsų fizinė kūno dalis. To reikalauja kiekvienos tautos prigimtis. Kaip vengiame fizinio susižalojimo, taip turime vengti ir dvasinio išskrypimo.

Palikę tarptautinio sukūrio ratą vairuoti kitiems, kurie turi tos galios, perbėkime trumpais žvilgsniais per lietuvišką visuomeninį – kultūrinį darbą dirbamą čia, kur gyvename ir, apsisostę prie kiekvieno, pavarstykime: ar tuose darbuose yra bile koks planas, ar yra tvirtas nusistatymas pasiekti, nors dalinai, to tikslo, kokio ryžtamasi siekti?

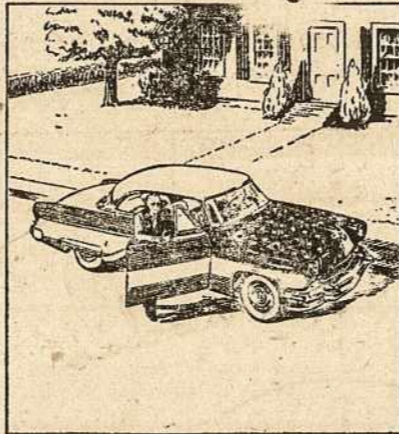
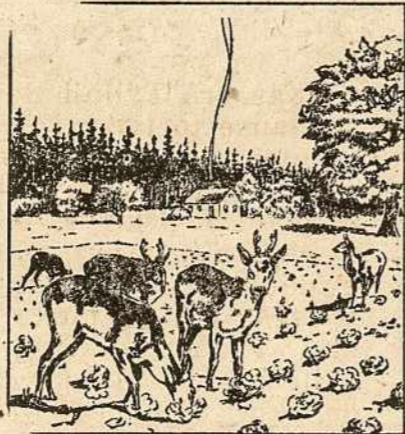
Iš pusės užsino čia turimų organizacijų ir dar didesnio skaičiaus pasiryžusių (?) veikėjų pareikštų projektu, turime vienbalsiai pripažinti, ko neužginčys nė patys projektų autoriai, kad nė vienas užsimitas darbas, mažiausias savo dalyje nepasiekė savo

tikslo. Kodėl? Ar tam darbuvi yra kokios kliūtys ar yra kas draudžia dirbti vienokį bei kitokį lietuvišką kultūros darbą? Atrodo, kad niekas nei draudžia nei gina. Tai ko, pagaliau truksta, kad vietan žengti į priekį, palikdami kūrybinio darbo pėdsakų žymes – smulkėjame, vieni kitus naikiname, kaip įmanydami vieni kitus stengiamės moraliai palažti, suniekinti.

Darbo sąlygos ir galimūmų kuo geriausi. Trūksta tik nuoširdumo, geros valios ir atsidavimo bendram darbuvi, turime vienbalsiai pripažinti, ko neužginčys nė patys projektų autoriai, kad nė vienas užsimitas darbas, mažiausias savo dalyje nepasiekė savo

nai palūžta tik užomazgoje. Jei prieš keliolika metų mūsų tarpe būta didelės įtakos iš Lietuvos, iš kur buvo jaučiama stipri monopolizacijos ranka visuose veikimo pasireikškimuose, tai šiandieną juk visiškai to nėra ir mėsinių duoklių iš anapus Atlanto niekas nelaukia ir dėl jų šiandieną nėra prasmės varžytis dėl pirmenybės už garsiau suukto «valio tautos vadams (o ne lietuvių)». Šiandieną darbas yra visų vienodas ir geras, jei tik jį siekiama visų vienodai su gerais tikslais – pakelti lietuviškos bendruomenės vardą ir pakilti ar bent išsilaikyti tautiniai, kultūriniai ir visuomeniškai. Šiandieną run

AR ŽINAI, KAD... Komunistinė Vengrija net medžiotojus nuginklavo. Už tai ukiminkams žvėreliai daug nuostolių pridaro. Paskutiniu metu buvo pakelta «geležinė uždanga» ir išleista medžiotojai iš vakarų.

Fred Marinelli, italas emigrantas Amerikon, ruošiasi lankyti savo senai paliktą tėvynę. Kanarų salų gyventojai susižino tolimose distancijose švilpimu vietoje šaukimo.

(tąsa 4 pusl.)

tai taipogi labai gražūs. Čia yra ir amerikiečių kariuomenės aviacijos bazė. Su mano draugu žurnalistu nei nespėjau atsisveikinti, nes vėl reikėjo pereiti per policijos ir muitinės kontrolę. Man bebajigiant visus formalumus atlikti, pamačiau vėl atbėgant mano žurnalista. Jis padavė man savo «Nikon» foto kamerą ir keturius filmus. Aš buvau baisiausiai nustebintas ir jo klausiau kas gi atsitiko. Jisai man paaiškino, kad kelionės metu aš jam esu pasakęs, jog tuojau atvykęs į Tokyō aš pirksiu sau foto kamerą. Jisai dabar man patarė nepirkti, gerai apsižūrėti ir po to jam paskambinti – galbut jisai man galėsias padėi pigiau nupirkti, o kad aš galėčiau daryti nuotraukas iš pat pirmos dienos, jisai man palieka savo aparatą. Aš ištikrųjų buvau pritrenktas jo tokio nuoširdaus ir gero tono. Bandžiau

atsisakyti, paskum norėjau atsilyginti už filmus, bet jisai griežtai atsisakė. Nenorėdamas jo įžeisti, priėmiau aparatą ir filmus. Pasikeitėm vizitinėm kortelėm ir nuciūrdžiai atsisveikinom. Kortelėj buvo atspaudinta: «Karl B.», adresas ir telefonų numeriai. Apžiūrėjau filmus: visos jos buvo spalvotos, po 5,5 dolerius kiekviena...

Mane pasitiko mūsų įstaugos Japonijoj vyriausias šefas Frank W. Čia pat aeroporte susipažinau ir su kitais mūsų kompanijos tarnautojais. Netrukus jau važiuavom mūsų kompanijos automobiliu Tokyō gatvėmis. Iš aeroporto iki miesto centro yra apie pusvalandis kelio, o iš miesto centro iki CPA namų dar tiek pat. Mūsų kompanija turi du didžiulius namus viename iš turtingiausių miesto rajonų, kame yra labai graži namo ir didelių sodų. Aplink mūsų

namus irgi buvo puikus sodas. Man tuoj pat paskyrė puikų kambarį, supažindino su vietiniais tarnautojais ir visa aplinkuma. Po kelionės labai jaučiaus nuvargęs ir norėjau miego. Pasiziūrėjau į kalendorių: jau buvo penktadienis, rugpiūčio 12 d. Aš išvažiavau iš Vancouverio trečiadienį ir, pasirodo, jog ketvirtadienis man bevažiuojant į vakarus visiškai prapuolė. Reikėjo laikrodį pavartyti pirmyn 24 valandas. Tik dabar pajutau jog esu visiškai šlapias nuo galvos iki kojų. Dieną buvo labai karšta. Tuoj pat nusimečiau visus drabužius, išsimaudžiau japoniškoj vonioj ir ruošiausi eiti pasisėsti. Bet netik lauke buvo karšta, ir namuose buvo gero kaitvankū. Atsiguliau visiškai nusiklojęs, bet tas nieko nepadėjo – visas kūnas ir vėl buvo šlapias. Dar buvo tik pietų metas ir mañes atė-

jo kviesti pietų. Aš atsisakiau nes norėjau kuo greičiau užmigti. Jau buvau nemiegojęs bent dvi paras. Nežiūrint visų mano pastangų aš neužmigau. Iki vakaro 6 val. maudžiausi dūr du kartus ir paskum atsikėlęs atydžiai susipažinau su nauja vietoje. Netrukus grįžo ir Frank iš įstaugos ir aš valgiau pirmą kartą Japonijoj. Visas valgis buvo gaminamas japonų virėjų prižiūrint kanadiečiui specialistui. Čia pat gaminamas valgis ir mūsų kompanijos lėktuvų keleiviams. Maisto produktai Japonijoj yra labai skanūs, o ypač mėsa ir įvairios žuvis. Palyginus su japonų valgoma mėsa, mes Brazilijoj turime tik vidutinio gerumo mėsą, bet užtat kanadiečių valgoma mėsa yra daug blogesnė už mūsų.

Po vakarienės truputi pailsėjom ir po to išėjom pasi-vaikščioti į netolimai esanti

gtyniavimo tikslas turi būti gražaus nuveikto darbo rezultatas, o ne medžiaginė duoklė iš duosningos rankos. Paskatinimas dirbti turi būti idealus ir bendras visų aukavimas, o ne rangovais būti už medžiaginį atpildą dirbti ir tuo didžiuotis. Šio krašto lietuviai skaudžiai atjaučia ir dvasiniai ir medžiaginiai anų laikų samdomųjų vėikla, kada mažiausias judesys bei mostas buvo grynų pinigų apmokamas. Kaip aukščiau minėjome, kad Lietuvai, kaip savarankiškai valstybei teko pasitraukti. Na, o mums kas belieka? Visomis pajėgomis tik dirbti ir pasiimti darbą tęsti iki užsibrėžto taško visų lietuvių naudai.

Šiuo metu vien tik S. Paulyje priskaitome apie keliolika lietuviškų organizacijų, įvairiais vardais pasivadusių. Visų tikslai vienodi, priemonės savo tikslams siekti tos pačios. Visose kalbama lietuviškai, ginčijamasi lietuviškai ir, taip pat lietuviškai išnešami nuosprendžiai bei pasmerkimai prieš pačius lietuvius irgi už tą patį lietuvišką darbą, dėl tų pačių siekiamų tikslų. Atrodo paradoksalas, bet gyvas faktas. O, rodo, taip lengvai jos visos galėtų sūeiti į krūvą ir sutartinai dirbti. Skirtumo juk nėra. Jį rasime tik ambicijoje ir savimeiliškume, kuris ir neduoda ramiai, tyliai, pozityviai, su tikra lietuviška širdžia dirbti ir kitų darbą gerbti.

Jungtis esamoms organizacijoms krūvon mes neperšame, nes to, manome, nenorės ir organizacijų tverėjai. Pastebime tik tą nenormalumą, kuris tik silpnina jėgas skaldo jas ir vietoj produktingo darbo iš jų mes nieko neturime. Juk tai tiesa tokia gryna ir aiški, kad net akis veria. Ir tos tiesos, esame tikri, kad niekas neužginčys. Tiesa, galima padaryti išimčių bet labai mažų ir labai mažai. O tos išimtys, manome, visiems žinomos, kaip pavyzdžiui, lietuviškas choras, kuris, visi pripažįstame, yra daug lietuvių pasitarnavęs įvairiais laikais ir visokiomis progomis su lietuviška daina. Tas lietuvių jaunuolių būrelis yra tikras ir tvirtiausias lietuvių bėsavangvardas.

Visuomeniškai t u r i m e daug, o nuveikto darbo visiškai nesimato.

Norėdamas susipažinti su tikslais ir veikla, turėjau garbės dalyvauti viename Lietuvių Tautos Fondo posėdyje. Tas sambūrys nors skaičiumi ir

(B. D.)

Lietuvių kalbos dėstytojų posėdis.

Š/m. rugsėjo 1 d. ponų Va leikų būte įvyko ketvirtas lietuvių kalbos dėstytojų posėdis. Dalyvavo: iš JAV viešnia Motina Alojza, Sesuo M. Julija, Sesuo Kristina, Sesuo Liucija, p. J. Valeikienė, p. G. Taresevičienė, p. A. Guda vičiūnė, p. Br. Kazlauskienė, p. E. Antanaitienė, P. H. Mo šinskienė, kun. J. Šeškevičius ir muz. J. Kaseliūnas.

Kukloje aplinkoje, prie gražiai paruošto stalo susirinko asmenys pasireiškia lietuviškoje veikloje, pilni norų savo turimomis išgalėmis ir žiniomis remti tautine veikla prisidedant tuo pačiu prie lietuviško atgimimo per mūsų jaunąją kartą. Pirmininkaujant kun. J. Šeškevičiui buvo sprendžiama visa eilė rūpimų reikalų.

Muz. J. Kaseliūnas iškėlė moksleivių tarpusavio susirašymo klausimą, kurį iškėlė mas reikalą liečiančius raštus Motinai Alojzai, kuri pažadėjo juos paskleisti JAV lietuviškose mokyklose.

Toliau sekė nutarimas sušaukti tėvų susirinkimą, kuriame pirmiausia būtų gimnazijos direktorė Sesuo M. Julija. Jos autoriteto šešėlyje yra lengviau pasiekti teigiamų darbo rezultatų. Sesuo M. Julija maloniai su tuo sutiko.

Filname entuziazme buvo sprendžiami ateities planai. Mokslo metų užbaigimo proga nutarta suruošti šventę, kuri bus reikalinga tėvų paramos. Lietuvių kalbos pamokas gimnazijoje nutarta baigti lapkričio m. 14-tą dieną. Pradžios mokykloje tai įvyks atitinkamai vėliau. Taipogi buvo išsitarta dėl lietuvių kalbos vasaros kursų ir ateinančių metų, kada teks padidinti grupių skaičių.

Ponia G. Taresevičienė trumpai paaiškino apie nau-

(Tęsa iš 3 pusl.)

mažas, taip sakyti, organizacija miniatiuroje, bet jos mažumą kompensuoja patys nariai, visiškai be pagirimo): yra žymūs asmenys garsūs visuo menininkai, žmonės išmokslingi ir dantis atkandę visuo meniniame darbe. Jie susirinkę sprendė rimtus klausimus, kalbėjo apie aukštus ir kilnius tikslus su visu rimtu nuostingu būti tokių asmenų ratelyje. Paaiškėjo, kad ta organizacija jau veikia seniai, bet jos konkretus darbas toks nežymus, toks menkas, kaip paaiškėjo iš pačių susirinkusių, kad ir skaityti tai darbu net negalima. O geriau, negalima pripažinti, kad ji veikia. Ji tik egzistuoja geruose savo narių užsimojimuose, ir tiek. Tiesa, susirinkę posėdžio kalbėjo apie didelius darbus: nuosavus kultūros namus, knygų leidimą lietuviškos spaudos reikalus ir kt.

Tačiau, kaip atrodo, gerieji norai, ir daugiau nieko. Iš pačių Fondo narių nežinojome, kad jisai veikia seniai, bet apie jo nuveiktą darbą nežinojome nieko, apart kalbų gerų norų, gražių užsimojimų.

Argi jau tuo turi viskas užsibaigti? Jeigu yra gerų, norų, jeigu yra gražūs tikslai, negali trūkti ir pritarėjų. Tik reikia pozityviai nusistatyti ir lietuviškumu kietumu eiti prie tikslo.

(B. D.)

jai atidaromos moksleiviams siuvinėjimo kursai, kurie vyks kartą į savaitę Šv. Juozapo mokykloje. Bus mokoma lietuviškų raštų siuvinėjimai, juostų audimas tautiškų rūbų pasidarymas ir, jei sąlygos bus palankios, kilimų audimas.

Motina Alojza išklausiusi kantriai visus nutarimus užbaigai terė į labai susirinkusių jautrų paskatinantį žodį. Ji patiekė taipogi suglaustų žinių apie lietuviškų mokyklų veikimą J. A. V. Ten veikia daugumoje šeštadienio mokyklos išlaikomos seselių Pranciškiečių, bet prie jų yra suorganizuoti TĖVŲ KOMITAI, kurie labai daug padeda ypatingai finansiniai. Sunki ausių buvę su vadovėliais, bet dabar jau turima paruoštų ir išleistų labai gražių vadovėlių pritaikytų to krašto mokykloms. Motina Alojza pabrėžė: «Aš labai džiaugiuosi tokiu entuziazmu ir pasiaukojimu tu asmenų, kurie čia Brazilijoje su tokiu noru dirba lietuvišką darbą. Aš esu sužavėta jūsų pasišventimu, kad atitraukdami iš savęs ir savo šeimos jums brangias dienas valandas jūs dirbate nemokamai mokydami vaikus lietuviško žodžio. Būti organizuokite Tėvų Komitetą, kuris jums padėtų ir sukeltų didesnę tėvų susidomėjimą jūsų darbais. Seselės dirbdamos čia 17 ka metų ir gi nenutolo nuo lietuviybės, dirbo kaip padėdamos. Padėkite kun. J. Šeškevičiui, kuris taip išjudino lietuvišką veikimą. Nebijokite priešų, nes jų

visada yra ir kelkit spaudoje nuveiktus darbus. JAV mažai žino apie Braziliją ir aš tikrai džiaugiuosi, kad čia pamaciau ir patyriau, turėsiu daug papasakoti sugrįžusi. Dirbkite ir tepadeda jums Dievas jūsų kilniame darbe.»

Atsisveikinant su taip malonia ir garbinga viešnia, Motinai Alojzai buvo įteikta dovanų knyga «Tremties Metai» su susirinkusiųjų parašais, p. G. Taresevičienės audimo juostelė ir trys vėliavėlės: Brazilijos — atminimui pobūvio Brazilijoje, Lietuvos ir Popiežiaus, kaip simbolių, kad lietuviška veikla yra suglausta su katalikiškuoju auklėjimu. Susirinkusieji gavo atminimui, iš Seselės M. Julijos ir Motinos Alojzos po rožančių ir Šv. Jėzaus Širdies škaplierių.

Atsisveikinęs su maloniomis viešniomis dar buvo aptarta suruošimas atsisveikinimo popiečio Motinos Alojzos garbei, kuris įvyks šio mėn. 11 d. Ponia Antanaitienė iškėlė pageidavimą, kad būtų grįžama vargonais 9 val. sekma dienos šv. mišiose. Tuo reikalu nutarta pasikalbėti su kompetentingomis seslėmis ir p-le I. Adamavičiūte.

Dėkodami maloniai ponai mok. J. Valeikienė už rūpestingai paruoštas vašes, geroje nuotaikoje išsiskirstė namo.

Dalyvis

Foto-Studio "BERNARDO"

IKURTA 1890 METAIS

Išpildo meniškai įvairius foto darbus. Specialybė papildiniams tamsiuose tonuose ir sepiu, spalvinimai aliejiniais dažais ir pasteles.

ARTHUR SCHMIDT

Priimami vakvietimai į namus — Senų portretų reprodukcijos
RUA SÃO CAETANO, 447 — TEL. 4-5576 — SÃO PAULO

Ar žinai, kad... Sumatros «reflesia» - didžiausia pasaulyje gėlė. Jos žiedo lapo skersmuo yra vieną metro.

Sovietų Rusijoje nekalti žmonės yra atleidžiami iš darbo ir patalpinami kalėjimams įskundus anoniminiu laišku.

1908 m. šeši automobiliai išvyko iš New Yorko į didžiausias automobilių istorijoje lenktynes, vykdamy Paryžium per S. Francisco, Japoniją, Vladivostoką, Maskvą ir Berlyną. Trys mašinos pasiekė kelionės galą, nuvažiuodamos per 88 dienas 13 tūkstančių (amerik.) mylių.

Bern. Brazdžionis.

Rugsėjo paukščiai.

Dabar, kai saulėtam rugsėjy skris pro mus į pietus iš tolimos tėvynės paukščiai ir ilgais sparnais pamos į ten, kur žmogui žemėj trūksta vietos, į ten, kur siaučia piktos pūgos ir ledai žiemos;

Kai kryžkelėj klausysiuos jų skurdaus klykimo, Kadaise mūsų dar vaikų, nesuprastos nostalgijos giesmės, Gal ten girdėsiu aš gimtų miškų gaudinantį ošimą, Gal verksmą žūstančios lietuvių giminės?..

Dabar, skaudžiai šaltam vidurnakty sustojęs, Regėsiu brangias tėviškes žvaigždes! jų didelių sparaus Ir jų būrio klegesį girdėsiu mirčiai palikto artojo Krauju ir ašarom rašytą aidą nutrauktos dainos.

Kai pakely numes pavargę mūsų ežerų laukinės žąsys Po baltą plunksną iš gėlos sukruvintų sparnų, Pabus širdy nutilusi rauda, kaip židiny s užgesęs, Atsizerės, kaip sauja Didžiojo Šeštadienio šventos Ugnės [lės pelenų...]

Dabar, tu tik dabar, širdie, tartum žaizda, pabudns Gal bėgsi paskui tolstančius į nežinią paukščius, Gal geisi žiemą šaltąją užmigt, kaip miega dirvoj rugio [grūdus,

Kad, tartum mirus, pramiegotum žiemą žudančią ir vė- [jus - pamotės pirštus rūščius.

O gal, dangop iškėlusį rankas, tu šauksi juos, kad grįžtų, Kad grįžtų tėviškes namų Prisikilimo šventę nešdami su [savimi

Pavasari, kai žemė žydi milijonais ametistų, Kai tam žydėjime širdies tikėjime tu ir kalėjime gyvent [iki...]

Dabar, kai saulėtam rugsėjy skrisdamos į pietus iš tolimos tėvynės gervės gieda geliančiu skausmu, Regi, širdie, kiek daugel žmogui žemėj Dievo duota vietos Ir kaip jos maža tam, kurs be gimtų namų...]

Karolė Pažeraitė

36-tasis Tarptautinis Eucharistinis Kongresas Brazilijoje

(tęsa)

«Kas yra Tylioji Bažnyčia» užklausė to laikraščio korespondentas. — «Tylioji Bažnyčia», pareiškė monsinyoras Vincentas Brizgys, — yra Bažnyčia anapus Geležinės Uždangos, kuri tyliai kenčia, ir mes apie ją nieko negirdime. Tačiau ištikrųjų tai yra dalis mūsų katalikų Bažnyčios, kuri meldžiasi ir kovoja, — tai yra Kankinių Bažnyčia. Pasakiau apie Katalikų Bažnyčia. Bet anapus Geležinės Uždangos kenčia visi krikščionys, visi įvairių tikėjimų tikintieji. Komunizmas, jo kio tikėjimo netoleruoja. Kokiu būdu kenčia Katalikų

Bažnyčia? 4 kardinolai nuo savo postų atstatyti, kurių trys kalinami, o ketvirtas ištremtas. Šimtai vyskupų ir tūkstančiai kunigų bei milijonai katalikų kalinami ar ištremti. Pavyzdžiui, mano maža šalis Lietuva turėjo 10 vyskupų, kurių tik vienas krašte teliko, būtent vysk. K. Palta-rokas, 80 m. amž. 4 vyskupai Maskvos komunistinio režimo nukankinti. Lietuva neteko tūkstančio kunigų, nukankintų ar mirusių koncentracijos stovyklose. Daugiau kaip 400 tūkstančių lietuvių deportuoti rusų vergovėn. Anapus uždangos kenčia apie 100 milijonų katalikų. Jau eilė metų, kaip jie šėtoniškai persekiojami. Bet, neatsižvelgiant į jų kančias, jie išlieka tvirti tikėjimų ir viltimi. Jie yra tikri, kad nėra laisvojo pasaulio katalikų užmiršti. Turime atsiminti, kad jie yra nariai to paties Kristaus mistiško kūno, kurio dalį ir mes sudarome. Jie kenčia netiesioginiai už mus, kad parodytų nuolatinį ateistinio komunizmo pavojų, gresiantį krikščionybei ir žmonijos civilizacijai. Mūsų pareiga yra melstis už juos ir kovoti už juos visokiomis leidžiamomis priemonėmis, kovoti už kraštų anapus Gel. Uždangos (įjungiant ir Rusiją) tikėjimą, kultūrinį bei politinį gyvenimą. nes tas tautas komunistai pagrobė jėga.

(B. D.)

ÊTA CAFÉZINHO BOM!

CAFE Caboclo

COMPANHIA UNIAO DOS REFINADORES

O TAI SKANI KAVA

Industria e Comercio de Calçados

Motelton's Ltda.

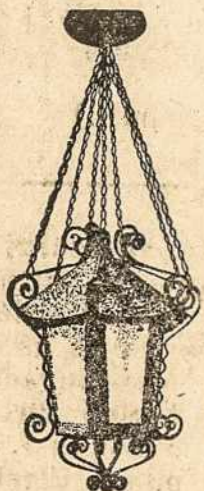
SPECIALYBÊ BATŲ: vyrams, moterims, panelėms, futbolistams, vaikams...

Rua Javaés, 719 -- São Paulo

MEKANIKOS DIRBTUVE

Gaminami įvairiausių braižinių vitražai, vieliniai tinklai tinkavimui ir tvoroms, langų stiklų apsaugos, užtvaros, geležinės durys ir vartai, banguotos skardos durys pagal mastą.

Gaminami žibintuvai įvairiausių tipų. Daromi įvairių dydžių grąžtai žemei gręžti. Pardavimas grynais ir išsimokėtinai.

LEONAS VARNAUSKAS

Telefonas (recados) 3-0707

Rua 12 N.º 39 — Vila Zelina
Avenida Zelina N.º 714 — (fundos)
Caixa Postal 4118 — São Paulo

Nori būti žemės savininku?

Mato Grosso estadas tai duoda geriausios progos. Čia lengvai gali įsigyti daržus arba ūkius. Įsigyk šiandien, nes rytoj žemės vertė jau bus daug didesnė. Prašymus žemei įsigyti reikia rašyti estado valdžiai. Šitai Tamsta! siūlo

Imobiliaria Alto do Guaporé Ltda.

Cuiabá, Mato Grosso - Centralinė raštinė: Cx. Postal 98
Painformuojame ir per laiškus.

ALBERTAS PAVILAVIČIUS

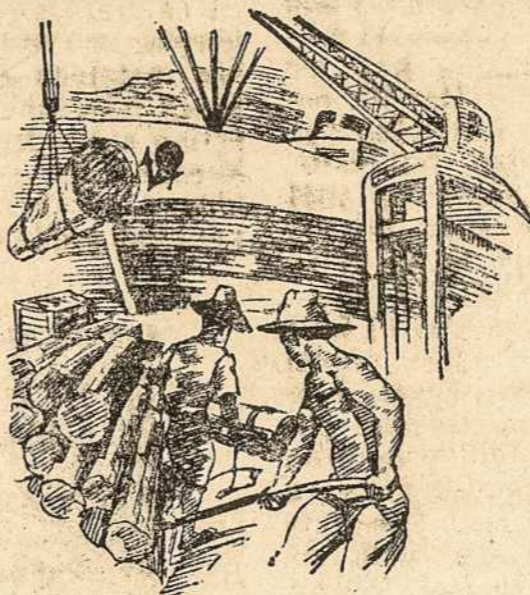
teisinis patarėjas prie advokato
RUY DE MELO PEREIRA

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.
Raštinė: Rua Senador Feijó, 176 5-and. sala 520
Rezidencija: Rua Itaqueri, 431 São Paulo

REIKIA BALDŲ? KREIPKIS Į TAUTIEČIO
J. L. Galinską Ltda.

BALDŲ SANDĖLĲ.
AV. DR. GIACAGLINI, 71-C — V. ALPINA.

Madeiras do Brasil

PRANAS & CIA. LTDA.

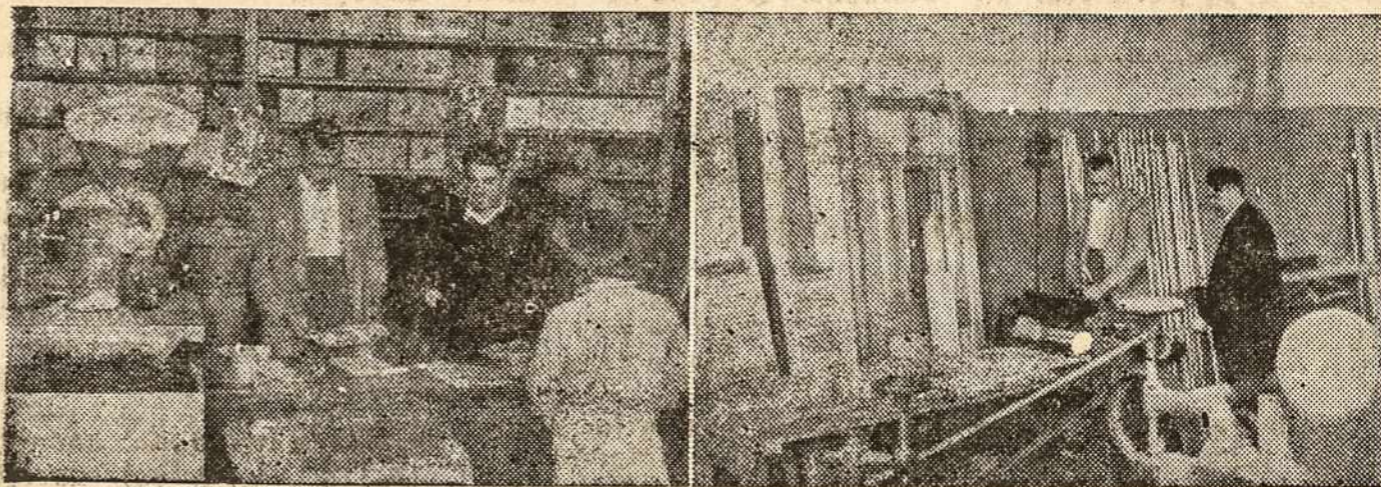
Importação - Exportação

Raštinė: Rua do México, 90 - 9.º - sala 904
Rio de Janeiro - Fone: 32-9294

Ar jau isigijai rasytojos K. Pazėraitės idomų romano «Nusidėjelė» ir jos noveliu rinkini «Didvyriu Zemė»? Jei ne - nieko nelaukdamas kreipkis į «Mūsų Lietuvos» redakciją

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių krautuvė tikrai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

AVENIDA DR. GIACAGLINI, 34-C — VILA ALPINA

VIENTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.
GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMÃOŠ CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, įsitinkite ir visados naudokite!

PUA DINO BUENO, 795 a 835 Caixa Postal 2067
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223 SÃO PAULO

MIELI LIETUVIAI!

Artinantis maudymosi sezonui ir esant laisvų kambarių kviečiame visus atvykstančius į Santos poilsiu apsisėti pas Steponaičius. Galima gauti kambarį su maistu ir be maisto. Privažiavimas automobiliu labai patogus, gatvė naujai išgrįsta.
Adresas: Rua Godofredo Fraga, 173 — José Menino

Kiekvieną sekmadienį prie bažnyčios pas spaudos platintoją B. Simkų galima gauti nusipirkti naujausių lietuviškų knygų, maldaknygių bei laikraščių.

— LAPOS lietuviams pranešame, kad Lapos lietuviai gali atsiimti laikraščius St. Salėžio krautuvėje, Rua Clemente Alvares, 137.

SKAITYK IR PLATINK
«MŪSŲ LIETUVA»

Nori, kad «Mūsų Lietuva» būtų lietuviškojo gyvenimo veidrodis?

— Bendradarbiauk joje pranešdamas visas naujienas iš savo apylinkės, miesto ar interjero

MŪSŲ Lietuva

AV. ZELINA, 706 — CAIXA POSTAL, 371 — SÃO PAULO

PIRMAS LIETUVIO KUNIGO KAPAS BRAZILJOJE.

Svečias kun. B. Sugintas praėjusią savaitę buvo nuvykęs į Assis vyskupiją aplankyti savo seno pažįstamo kun. Jono Kiviliaus. Deja, jo jau neberado gyvųjų tarpe. Jis su šiuo pasauliu atsiskyrė šiais metais gegužės m 25 d., būdamas 60 m. amžiaus. Puse savo gyvenimo praleido besidarbuodamas Brazilijoje. Daugeliui lietuvių iš pirmųjų emigracijos dienų buvo pažįstamas. Su jais kartu išgyveno visus imigranto sunkumus. Paskutiniu metu darbavosi ir mirė Anhumas parapijoje. Ir po svetimu dangumi supiltas pirmas lietuvių kunigo kapas.

— Julija Kardelienė 68 m. amžiaus, kilusi iš Linkmenų mirė 7 d. rugsėjo. Paliko nuilūdime vyrą Justiną.

Moinho Velho Lietuviai.

ALGIRDAS BUITVYDAS PAKELIUI Į ITALIJĄ.

Daugeliui gerai pažįstamos tikrų lietuvių patrijotų Buitvydu šeimos sūnus Algirdas šio mėnesio 4 dieną kartu su čia atsifankiusiu kunigu Pranu Gavėnu išvyko Italijon. Jis vyksta mokintis lietuvių Tėvų Saleziečių vedamoje mokykloje Italijos šiaurėje. Tėvai saleziečiai ten yra subūrę jau apie 50 lietuviukų iš visų kraštų ir juos mokiną tikrai lietuviškoje dvasioje. Atykę

berniukai greit prisimena ar išmoksta lietuvių kalbą ir jau nuolat kalba, mokosi, žaidžia ir net «pešasi» vis lietuviškai. Jie ten turi geras sąlygas pasirošti įstojimui į saleziečių vienuolyną, pasauliečių kunigų seminariją ar išmokyti šiaip ko reikalingo gyvenimui Algirdas Buitvydas yra pasiryžęs grįžti pas savo tėvelius tikru lietuviu ar vienuoliu, ar kunigu, jeigu Dievas tam šauks, arba kokiu nors geru specialistu. Išvykstančius už jurių marių keleivius palydėjo iki Santos Buitvydų visa šeima, T. Vladas Mikalauskas S. J. ir gražus būrelis artimųjų bei draugų. Laimingos kelionės ir laimingai grįžti atgal!

MOKINKIMĖS IŠ MALŪNININKŲ.

«Senajo Malūno» lietuvių gali būti daugeliu atvejų pavyzdžiu visiems S. Paulo lietuviams. Nesenai ten irgi buvo tik pakrikusis nedidelis lietuvių grupelė. Laimei jų tarpe atsirado neramos lietuviškos dvasios veikėjas vaistininkas Juozas Lukoševičius. Prie jo prisidėjo dar keletas kitų neužmigusių lietuvių ir jie pradėjo jūdinti visą savo apylinkę. Rodos, kad tai nėra labai didelis dalykas, jei jie įsteigė kuklią šeštadienio mokyklą Buitvydų šeimos namuose. Bet to nedidelio darbo vaisiai pasirodė jau dideli tik vieniems metams praėjus. Apylinkės lietuvių pasijuto besą lyg viena šeima, jaunimas susidraugavo tarp savęs, pradėjo lietuviškai kalbėti ir jaustis lietuviams. Kaip

ALGIRDAS BUITVYDAS

Magdalenos ir Povilo Buitvydų sūnus, technikos studentas, išvyksta į Italiją. Tėvų Saleziečių Kolegijon, su gražiu pasirūžimu - pasišvęsti Dievo ir Bažnyčios tarnybai. Linkime Algirdui laimingos kelionės ir geriausio pasisekimo moksle.

puikiai ir veningai jie moka darbuotis yra įrodę jau daug kartų. Jų vieningo darbo vaisiais galėjo apsidžiaugti labai skaitlinga lietuvių grupė iš visų S. Paulo kampų susirinkę 27 Rugsėjo šaunioje vakarieniėje kun. Suginto pargebimui ir Algirdo Buitvydo atsisveikinimui.

NĖRA JOKIO PASITEISI NIMO.

Tenka kartais girdėti, kaip kai kurie tėvai teisinasi, kodėl jų vaikai nekalba lietuviškai. Girdi, mūsų vaikai kalbėjo lietuviškai kol buvo maži, bet dabar eina į mokslius ir užmiršo. Tai, tegu vėl išmokyta. Jeigu gali mokintis, tai matyti galva ne iš raudono molio turi savo tėvų kalbą tikrai sugebės prisiminti. Čia, vėl pavyzdį duoda «Senajo Malūno» lietuvių. Sakysime pamokime Balio Tūbelio šeimą, panašių, šeimų ten yra ir daugiau. Šioje šeimoje yra du sūnūs Vincas ir Antanas jau aukštųjų mokslų studentai. Jie irgi jau nebeikalbėjo lietuviškai, bet pradėjo lankyti šeštadienio mokyklą, savo tėvėlių kalbą prisiminė ir šiandien puikiai kalba lietuviškai. Reikia tik geros valios ir noro būti lietuviams.

Kiti vėl pasiteisina kitaip. Girdi, mano vyras ar žmona ne lietuvių, tai ir mano vai-

kal nemoka lietuviškai. Kad tai yra tik tuščias savo apsileidimo ir savos tautos paniekimo slėpimas, vėl parodo kitas pavyzdys iš Moinho Velho. Ten visi gerai pažįsta Antano Kučinsko šeimą. Jo žmona Elena yra gimusi Brazilijoje ir iš lenkų kalbą mylėti, tai nė patys jos neužmiršime, o net dar ir kitus išmokinsime.

Jeigu norite, štai dar vienas gražus Malūninkų pavyzdys. Mirė Juozo Deveikio žmona palikdama vyrui auklėti tris mažytes dukreles. Vargšai našliui tenka einant į darbą mergytes vienas ar brazilų kaimynų globoje palikti. Dienų dienas vaikučiai vieni ar tarp svetimų gyvena. Tėvelis joms duoną turi uždirbti ir mažai namie tepasilieka. Paūgėjusias mergaites leidžia į mokyklą, viena jau net į mokytojas išėjo. Mergaitės tikrai daugiau laiko praleidžia tarp vietinių brazilų ir lengvai, rodos, galėjo lietuviškai kalbą visai užmiršti. Bet tik aplankykite jų jau senai sunkiai sergantį tėvelį ir išgirsite, kaip gražiai jo geros dukros kalba lietuviškai ir kokios jos geros patrijotės. Tikriausiai jos ir savo tėvelį labiau myli bei slaugo dėl to, kad jis jas lietuviškai išmokė ir išaugino.

MOTINOS ALOIZOS IŠLEISTUVĖS

Sekmadienį /rugsėjo 11/ 3 val. p. p. V. Zelinos gimnazijos salėje Lietuviškos mokyklos mokiniai ir moksleiviai ateitininkai rengia atsisveikinimą su Motina Aloiza ir jos palydove Sesele Regina. Būs linksma ir nuotaikinga programa.

MOKSLEIVIAMS ATEITININKAMS

Sekmadienį po 9 val. pamaldų mėnesinis kuopos susirinkimas. Susirinkime kalbės moksleivis ALGIS ŽIBAS tema: «Ateitininkiškas veikimas mano akimis». (Tema

diskusinė) dauskas atvažiuos pamokyti dainų. Beto susirinkime bus paskelbta konkursai. Po susirinkimo bus tautinių šokių repeticija vyresniesiems. Po pietų visi moksleiviai ateitininkai dalyvauja atsisveikinimo su motina Aloiza popietyje.

BAŽNYČIOS DARBAMS AUKOJO:

Po Cr\$ 1000,00: Vladas Jurkonis, Em. ir L. Bendoraičiai
Po Cr\$ 500,00: Jurgis Stelmokas, J. ir Ona Jasaičiai.
Po Cr\$ 300,00: J. B.
Po Cr\$ 200,00: Al. Kiriauskienė, Br. Martinaitis, K. Šlumba.
S. E. Goštautai Cr\$ 100,00.
Už aukas dėkoju.

kun. P. Ragažinskas klebonas

— Vytautas Palilionis gyvenantis Kanadoje, Kingston, Ont. 98 Collingwood str. paleško Jono Tvarijono-Budreko, kilusio iš Baisogalos.

Vietos spauda rašo, kad po litinę policija São Paulo ir Minas Gerais estaduose, bei sostinėje Rio de Janeiro, turi žinių, kad privačių žmonių ir kaikiurių politinių organizacijų rankose yra nemaža sunkesnių ginklų. Šie ginklai yra slapta įvežti į kraštą, arba kiti išvogti iš kareivinių.

Darant kratą ginklų rasta privačių asmenų ir kaikiurių karininkų butuose. Kas ir kam tuos ginklus perka ir kam jie būtų pavartoti, kol kas dar nežinia. Policija tarė dymo davinius vėliau paskelbs. Politiniuose sluoksniuose kalbama apie galimą kariuomenės intervenciją į krašto vidaus gyvenimą. Šio žygio kariuomenė imtuosi tik tuo atveju, jeigu krašto saugumui grėstų pavojus. Kol kas tik gandai.

— Argentinos vyriausybė nuo sausio mėn. 1 d. leis išvežti amerikonių kompanijoms pelną nuo įdėto kapitalo į įvairias industrijas.

Nori, kad «Mūsų Lietuva» būtų lietuviškojo gyvenimo veidrodis?

— Bendradarbiauk joje pranešdamas visas naujienas iš savo apylinkės, miesto ar interjero.

PARDUODAMAS GAZOLINO POSTAS

Gerose vietoje, ant kampo rua Ibitirama ir Av. Zelina. Kartu parduodami reikalingi irankiai automobilių bei sunkvežimių patikrinimui bei pataisymui. Teirautis, bei reikalingoms informacijoms gauti kreiptis adresu: rua Ibitirama 905, V. Prudente.

SIUVĖJAS

POVILAS AMBROZEVIČIUS
Rua Inhagapi N.º 9
Antiga Rua Seis - V. Zelina

«M. L.» PRENUMERATORIAMS primename pinigų šįsiu adresu:
Pe. P. Ragažinskas, Caixa postal 4118 - S. Paulo.

Casa Sprindus & Cia.

PRAÇA SÃO JOSÉ, 1 — V. ZELINA — S. PAULO

VISUOMET RASI SAVO ŠEIMOS ŽIDINIUI NAUJANYBIŲ

Geležies reikmenų, dažų, lėkščių, aluminių indų, įvairių daiktų dovanoms, įvairiausias rūšies pečių-fogonų, siuvamų mašinų, radio, plokštelių ir t. t.

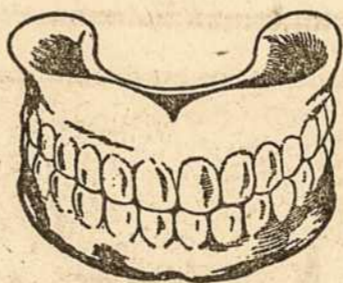
Visa tai galima gauti UŽ PINIGUS ARBA ISSIMOKEJIMUI.

Prie pat autobuso Nr. 93 sustojimo vietos.

Parduodama Rūbu Krautuvė

Krautuvėje yra šie skyriai:

Gatavų rūbų vyrams ir moterims, medžiagų — kazimiras, linas ir tropical, baltinių, batų, skrybėlių ir čemodanų, laikrodžių ir aukso puošmenų. Krautuvė geriausioje vietoje, Braz. rajone, prie pat stoties do Norte ir Braz, RUA CAVALHEIRO N.º 62. Kaina prieinama: pusę iškart įnešti, o kitą pusę ilgam išsimokėjimui. Tartis vietoj su p. Antonio.

Dentistas Clínica Dentária Popular

«São Judas Tadeu»

DIRETOR: Dr. Augusto Ribeiro Leite

Praça São José, 8 - salas 3 e 5

Vila Zelina

Dentaduras — Pontes — Extrações — Obturações
DIURNA E NOTURNA

IRMAOS BAUZYS

Registrado no C. R. C. sob o n.º 551

Praça São José, 8 Sal. 1 e 2 - V. Zelina - S. Paulo

Aberturas de firmas	Contratos de locação
Encerramentos de firmas	Cartas de Fiança
Transferencias de firmas	Requerimentos
Contrat. na Junta Comercial	Balanços
Dis. at. na Junta Comercial	Alvarás diversos
Escritas Fiscais	Seguros de Fogo e
Escritas Comerciais	Seguros de acidentes

HORÁRIO das 8 às 19 horas.